Ч. 145 Второк 1 (13 липня) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Руска школа рільнича в Кіцмани.

Буковиньский Видїл краєвий оголосив в господарскій ґазеті „Селянин“ (видаваній по нїмецки, по руски і по волоски) „відзив“, котрий безперечно зацікавить і наших читателів. А що черновецка „Буковина“ додала до сего відзиву ще й кілька своїх гадок важних так само і для наших селян господарів, то повторимо тут як той „відзив“ так і гадки „Буковини“ та додамо до них ще й кілька гадок своїх. У „відзиві“ буковиньского видїлу краєвого каже ся:

Дня 1. листопада 1897 р. відкриють рільничу школу в Кіцмани, котра має за ціль молодих людий, головно селяньских синів, що скінчили народну школу з добрим успіхом, теоретично і практично в той спосіб виобразовати, щоби они могли селяньску господарку самостійно, рационально провадити.

Наука буде тревати 2 лїта. Кождий шкільний рік буде тревати по 12 місяців з короткими перервами на Різдво і Великодні сьвята. Рік зачинає ся 1 падолиста а кінчить ся 30 жовтня.

Викладовий язик в Кіцмани є **руский**, однак всїм тим ученикам, котрих матерним язиком єсть нїмецкий язик, буде удїлятись наука по нїмецки. Рільничі школи суть інтернатами і кожда із них устроєна для 20—24 вихованців, котрі дістануть кватиру і харч. Потрібне біле і одежу мусять вихованцї з собою принести. Вихованцї суть двоякого рода. Одні з них дістануть свобідні місця і за них будуть оплачуватись розходи на науку, на харч, на квартиру, отоплене, осьвітлене, пране біля і в случаях легкого захорованя розходи на лїкаря і аптику з краєвих гроший або з осібних фундаций. В школї буде **пять** свобідних місць, на котрі буде завчасу розписаний конкурс. Другого рода вихованцї будуть за суму 120 зр. річно, платних в чотирох 3 місячних ратах з гори, діставати то само, що і вихованцї на свобідних від оплати місцях.

Услівя принятя в рільничу школу суть слїдуючі: 1. вік від 14 — 16 лїт. Старші або молодші кандидати будуть лиш в особливших випадках, увзглядненї. 2. заявлене родичів або опікуна, що желають собі принятя кандидата в школу, дальше що в випадку принятя на платне місце, обовязують ся платити установлену суму в приписаних термінах точно, наконець, що піддають они всецїло свого сина чи пупіля дісциплїнарним приписам школи; 3. сьвідоцтво окінченя з добрим успіхом народної школи; 4. сьвідоцтво здоровля виставлене громадским, а потверджене ц. к. повітовим лїкарем.

Просьби о принятє з доказами, що услівя для принятя посїдають, мають кандитати перед початком шкільного року предложити лично дирекциї тої школи.

Наука обнимає слїдуючі предмети: I. предмети загального образованя: а) науку релїгії; б) матерну мову; в) нїмецку мову; г) рахунки; д) ґеометрию і рисунки; е) науку о землї, ґеоґрафію і історию Австриї а специяльно Буковини; II. предмети для підстави науки рільництва: а) наука природні і б) натуральну історию; III. фахові предмети: а) наука о будові рослин; а) наука о продуктивности звірят; в) наука властивої господарки; г) наука о удержаню здоровля звірять: д) наука о законах; е) наука лїсового господарства.

По можности буде також удїлятись наука музики, співу і ґімнастики з вправами в гашеню пожарів. Практичні науки будуть обнимати область цїлого сїльского господарства а також науку робіт зручности і будуть удїляти ся в той спосіб, що ученики, розділені на партиї будуть всї роботи самі виконувати. Кромі того будуть показуватись ученикам машини і спосіб обходженя з ними (розбиранє, чищенє, направа і т. п.), способи засїваня, збираня і перехованя розличних родів хлїба, способи ходженя коло гною, плеканя худоби, хову і кованя коний, способи обходженя з молоком і перетворюваня молока, господарска бухгальтерия, роботи в огородї і садї і т. п. При тім будуть обясняти, длячого одна метода лучша, а друга гірша. В часах свобідних від науки і других робіт будуть ученики заниматись в варстатах столярским, різьбарским (шницерским), стельмахским ремеслом, будуть учити ся також кошикарства і робіт римарских.

До сего додає „Буковина“ від себе:

„Дістанемо рільничу школу в Кіцмани. Край дав на неї гроші, вибудували єї гарно, дали шмат поля і будуть там виховувати річно 24 господарских синів. Коби лише найшло ся тілько батьків господарів, що дадуть тамки своїх дїтий. По инших рільничих школах жалують ся на те, що заледви половина учеників рільничих шкіл походить із хлїборобского стану, тай то по більшій части сини передміщан, що попри малу господарку занимають ся якимсь промислом, як годівлею свиний, молочарством або якимсь ремеслом; чисто селяньских синів є заледви десята, або двайцята часть. Але чи хоть з тої дрібки виходить яка користь для поправи селяньскої господарки? Ні, не виходить, бо звичайно вихованцї рільничих шкіл

1)

Снїжна зима.

(Оповіданє з шведского — Ґустава аф Ґеєрстама).

О третій годині по полудни вже смеркало, бо то було в сїчни і береги острова губили ся в темнім зимовім сьвітлї. Смереки присунули ся ще більше до обох малих червоних домків, що стояли на краю лїса, там де горбки спускали ся до моря. Сїре небо звисало тяжким оловом понад вогкою землею а острий, студений вітер свистав поміж сухе гиле і гнав дим з коминів так, що єго сиві хмари губили ся в смеречинї і мрачнім воздусї.

Старий Зидерберґ стояв на подвірю і рубав дерево. То були криві, тонкі галузи, що лежали довкола него на земли. Він вже цїлу годину працював, поволи і розважно, від часу до часу переставав і споглядав на море. Колиж острий вітер завіяв на него, хапав ся за праву ногу, де єму найбільше докучав ревматизм. Але що Зидерберґ був побожний чоловік і славив ся з того в цїлій околици, то не проклинав, лише повтаряв заєдно свою улюблену приповідку, що заступала єму цїлу копу проклонів: „То прецї дивно!“

Пробурмотївши то, напів до неба, немов би хотїв, аби єго там учули, напів до себе самого, кинув ще тревожним поглядом на море, де між тим чорні филї получили ся з білими гребенями піни, сплюнув задумчиво перед себе і пішов до хати.

— Буде снїг — сказав понуро, сїв коло комина і почав натирати свою праву ногу, пригріваючи єї до огня, щоби огріти задеревілі від студени мяснї.

— Буде снїг? — роздав ся тревожний голос з одного кута хати, що лиш слабо була осьвітлена полуміню суковатих галузок, що горіли в печи.

Зидерберґ взяв гачок і поправив огонь, доложив ще кілька галузок і почав дути. Полумінь на хвильку підоймила ся, відтак знов потахла, немов би птах понуривсь у воду, а потім лиш блимала, стараючись дармо обхопити мокре дерево.

Блїде сьвітло розлило ся на ту часть комнати, звідки роздав ся голос. На низькій деревляній лавцї сидїла маленька, згорблена, стара жінка і перебирала бараболї, що лежали в єї подолку. Своїми кривими пальцями, що відбивали ся на закопченій стїні як великі чорні тїни, брала одну бараболю за другою, відломлювала кільцї, що понарастали з усїх сторін і кидала до коновки з водою, котра коло неї стояла. Коли так перебирала бараболї, відвернула ся до огню і тодї можна було бачити мале, худе лице, висохле і поморщене, з запалими устами і кількома сивими шнурками волося, що спадало на низьке чоло.

Зидерберґ повторив своє пророцтво.

— Буде снїг — сказав. — Вітер віє з північного всходу і мене болить нога.

Стара відложила бараболї з подолка і встала.

— То я наставлю воду на каву, Зидерберґ, сказала охочо і в єї старім поморщенім лици блисла пара веселих очий.

ІкоЛя роздувала огонь і поправляла грань, погадала о тих тяжких днях, які настануть і сказала: — Хоч то добре, що маємо бочку оселедців!

Зидерберґ не конче добре виворожив. Снїг не упав зараз, але за те настала студїнь. Она так сцїпила темні филї моря, що они як мости лежали від одного острова до другого і аж коли вже лїд згрубів і був цїлком певний — прийшов снїг.

Були днї, коли снїг падав спокійно і тихо, немов би безконечна зима розпустила понад людскі мешканя і острови свої білі коси. Біла рівнина росла все висше і висше. Снїг покрив білою плахтою прикриті кирницї, заляг грубою верствою лїсні дороги, що цїлком пощезали під тими великаньскими масами снїгу, які, здавало ся, заволодїли цїлою природою, а з низьких вікон маленьких хаток не видко було нїчого иншого, як лиш безконечну білу рівнину, що досягала аж по самі шиби.

Люди на островах розпочали тепер борбу против тих лявін, що грозили задушити їх під своїм тяжким білим смертним покривалом. Они промітували снїг по лїсних дорогах і викидали єго з подвіря і від кирниць.

вчать ся не на то, щоби вернути на батьківский кавалок ґрунту, бо він за малий, або родина за численна, але на то, щоби уступити ся з него та зробити місце своїм братям та сестрам. Школа рільнича звичайно витворює економів, адюнктів і т. и. для двора, але не правдивих самостійних господарів. Щоби і з нашою школою в Кіцмани таке не стало ся, треба би дати можність вихованцям тої школи заводити самостійні господарства. Втогдї справдї они могли би причинити ся дуже для піднесеня рільництва і індустриї рільничої в краю, стали би приміром і учителями нашого селяньства, бо би жили і працювали разом з ним“.

Тепер же й ми додамо своїх кілька гадок: Що наші селяни по найбільшій части не дають своїх дітий до школи рільничої, то правда. А чому не дають? „Буковина“ відповідає на то: „...бо звичайно вихованцї рільничих шкіл вчать ся не на то, щоби вернути на батьківский кавалок ґрунту, бо він за малий, або родина за численна, але на то, щоби уступити ся з него та зробити місце своїм братям і сестрам“. — І то також правда. Але по нашій думцї суть ще дві важні причини, поминувши вже саму неспроможність наших селян посилати свої дїти взагалї до школи поза своєю громадою. Першою з тих двох важних причин єсть слїдуюча: Наші селяни взагалї всї без вымки, а по части навіть і люди з так званої інтелїґенциї мають таке понятє, набуте віками, що чоловік, котрий робить сам коло землї (а не хтось другий за него) не має права називати ся паном і не може ним бути, бо з їх понятєм „пана“ сполучає ся звичайно що найменше сурдут і тонке біле та карита з чотирма кіньми. Друга причина та, що наші селяни не уміють подбати про вихованє дїтий і забезпеченє їм їх будучности; у них одинокий спосіб лиш той, щоби надїлити дїти ґрунтом. Коли того нема, то нехай самі пристають де до ґрунту, а коли й то неможливе, то нехай ся здають на божу волю. Отсе також причини, задля котрих наші селяни дуже нерадо посилають своїх дїтий до шкіл рільничих.

Новинки.

Львів дня 12-го липня 1897.

— **Именованя.** П. Мінїстер просьвіти перенїс на опорожнені посади учительскі: учителя хирівскої прив. ґімназиї Войт. Цахеля до ґімн. в Вадовицях; проф. ґімн. з Ярослава Йос. Чабаньского до ґімн. в Коломиї; проф. ґімн. з Вадовиць Йос. Ґрінберґа до школи реальної у Львові; проф. ґімн. з Вадовиць Брон. Ґжановского до ґімн. в Подгуржу; проф. ґімн. з Ряшева Стан. Яворского до ґімн. в Кракові; проф. руского відділу ґімназиї в Коломиї Юліяна Кобиляньского до низшої ґімн. в Чернівцях; проф. ґімн. в Бродах Мих. Ладиженьского до ґімн. в Сяноцї: проф. руської ґімн. у Львові дра Костя Лучаківского до ґімн. Франц-Йосифа у Львові; проф. ґімн. в Самборі Франца Новосельского до ґімн. сьв. Яцка в Кракові; проф. ґімн. в Самборі Руд. Шантроха до ґімн. в Сяноцї; проф. ґімн. в Сяноцї Ів. Стройка до ґімн. в Подгуржу. — Дїйстними учителями в школах середних іменовані суплєнти: Людвик Боратиньский з ґімн. в Тарнові до ґімн. в Вадовицях; Йос. Буржиньский з ґімн. в Станиславові до низшої ґімн. в Бучачи; Тадей Грабовский зі школи реальної в Станиславові до школи реальної в Кракові; Самуил Геллер з нїмецкої ґімн. у Львові до шк. реальної в Тернополи; кс. Магий Єж заступник катихита з ґімн. сьв. Яцка в Кракові до тої самої ґімназиї; др. Ів. Лецейовский з ґімн. сьв. Анни в Кракові до ґімн. в Стрию; Соломон Мандль управитель жидівскої мужескої школи народної у Львові до ґімн. в Самборі; Григорий Наливайко з руської ґімн. у Львові до руских паралельок ґімн. в Коломиї; Дезидерий Островский з ґімн. в Яслї до ґімн. в Самборі; Конрад Рафаловский з ґімн. в Тернополи до тоїж ґімназиї; Емилїй Снопек з ґімн. в Дрогобичи до ґімн. в Самборі; Винк. Тиран з ґімн. в Станиславові до ґімн. в Бродах; Володислав Васунґ з ґімн. сьв. Анни в Кракові до ґімн. в Ярославі; кс. Йос. Вонторек заступник катихита ґімн. в Тарнові до тоїж ґімназиї; Йосиф Вебер з ґімн. в Бучачи до ґімн. в Ярославі.

— **Є. Е. п. Намістник** кн. Евст. Сапґушко повернув в пятницю вечірним поїздом посьпішним зі Станиславова до Львова.

— **Відзначеня.** Лїсничий Люб. Липиньский в Старяві і Вол. Шишковский в Лисовичах одержали при нагодї переходу в стан супочинку титул совітників лїсових.

— **Скритоубийника** Франца Долежаля, що вибрав собі за задачу випривляти на другий сьвіт старі, самітні жінки та відтак грабити їх ощадности, засудила лава суду присяжних у Відни за убийство Мариї Френцльової і Мариї Штеґельової на кару смерти через повішене.

— ***Жертва катастрофи коломийскої.*** Передвчера добуто з потока Косачівки послїдну жертву страшної катастрофи, іменно тїло паляча Крейчого. Оно лежало під машиною і тому добуванє его було незвичайно тяжке. Тїло вложено до готової вже домовини і відвезено до Станиславова, де его похоронено в присутности кількох тисячів публики. Над могилою промавляв заступник директора зелїзниць п. Шукевич.

— **Страшна буря** лютила ся ві второк минувшого тиждня між Підгайцями а Монастирисками. Грім убив два конї при їдучім фіякрі. Візник і подорожні не потерпіли на щастє нїякого пораженя.

— **Зловлений обманець.** В Мармарошскім Сиготї увязнено онодги львівского жида Якова Модлїнґера, що пофальшував на шкоду львівских купців векслї на суму 55 тисячів зр.

— **Торговцї людским товаром.** Суд присяжних в Коломиї засудив двох таких торговців Сруля Уфера і Абрума Файгольда, першого на півтора, другого на рік тяжкої вязницї. Послїдною, викритою жертвою їх злочину була бідна, честна, а на своє мабуть нещастє дуже гарна дівчина Каролина Рідель з Баґінсберґа під Коломиєю. Під покривкою, нїби то дати їй добру службу, вивезли єї оба штудерні торговцї до Сучави, перекрали ся відтак через румуньску границю і завезли до Царгорода та там запродали. Небога переживала там цїлих вісїм місяців в поневольнім пониженю. Доперва поліциї австрийского консуляту удало ся видобути єї з рук негідниці, котра веде там огидні „ґешефти“ і по переслуханю відослано дівчину до родини. Уфер був вже за такий самий злочин караний 13-місячною вязницею.

— **Померли:** О. Теодор Бобикевич, сьвященик-ювилат львівскої епархії, в 83-ім роцї житя, в Спасї коло Холма у свого зятя о. Ант. Медведя; — о. Антоній Одїжиньский, парох Дмитрова, дек. холоївского, на клїницї у Львові, в 71-шім роцї житя.

Подяка. По тяжкій утратї нашої найдорожшої дочки і сестри, Емілії Роттарівної, народної учительки, померщої в Дроговичах дня 28-го мая с. р., почуваємо ся до обовязку зложити публичну сердечну подяку Ясне-Вельможному Пану Графови Станиславу Мицельскому, Високопреподобному отцю канонїку Йосифови Юзичиньскому, Всечестнїйшому отцю Володимирови Булї і его поважаній женї, о. Вол. Дилиньскому, о. Йоанови Королюкови, о. Йосифу Завіши, о. Стефанови Донаровичеви; Високоповажаним Паньству Янам Залучковским, Шоробурим, Кобиляньским, всему доохрестному Учительству, Громадї Дроговичі і взагалї всїм, котрі так підчас тяжкої недуги осїняли покійницю співчутєм і невисказано незвичайною опікою і помо-

---

Але одного дня прийшов північно-всхідний вітер, щоби помогти до погребаня. Надтягнув як лютий, скажений ворог, все з новими масами снїгу і не тратив на силї. Що дня завивав поза угли домів, хитав високими коминами, свистав крізь двері і стогнав в лїсї, немов би був утомлений тим скаженим нападом. На кілька днів замовк і люди почали віддихати, відважували ся знов виходити з хат, де сидїли в часї бурі як медвідь в ґаврі і повиймали снїгові плуги і лопати, щоби на ново заволодїти землею.

Але північно-всхідний вітер вернув знов, ще сильнїйший, дикійший, лютїйший як перед тим. Нові гори снїгу скинув він на землю, привалив ними дороги, оповив довкола доми. Здавало ся немов би він хотїв вже наперед здавити всякий опір і похоронити всьо житє, яке ще було в тій околици, де він тепер був одиноким і виключним паном. В лїсах лежав снїг в хлопа зависоко, а тепер прийшла як товаришка бурі ще й люта студїнь. Від морозу тріскали з страшним гуком бальки в хатах і наводили на гадку всїлякі страхи, а крізь засипані снїгом шиби не видко було нїчого иншого як лиш хмари снїгу, що крутив ся довкола скрипучого галузя дерев.

Та скажена забава природи тревала місяцї.

Там на найдальших островах, де мешкали бідні, самітно і осторонь було незвичайно тихо. — Тихо як на величезнім кладовищи, де лиш якесь чудо може викликати житє, коли ударить дзвін о півночи і отворять ся гроби. Хати стояли як малі горбки, що виглядали з великаньскої площі снїжної, так само як колиб море, що лежало тепер сковане під ледовою покривою, виступило в наслїдок якоїсь страшної сили з берегів і розлило свої розбурхані филї по земли. Комуникация була всюди перервана і вскорі не стало поживи і прийшов голод.

Зидерберґ ходив день в день до стайнї і доглядав корови. Позатикав шпари мохом і підпер крівлю, бо снїг грозив їй заваленем. Але їсти давав їй як найменше, тілько хиба, щоби не висохло молоко.

За кождим разом, коли Стіна доїла, міряли молоко і обоє старі дивились на себе з тревогою, коли корова дала о пів кватирки менше як попередного дня.

Они заєдно бояли ся, щоби корова не здохла, бо тодї мусїли-б обмежитись лиш на солонї селедцї і перемерзлї бараболї. Без корови ледве чи видержали би і в часї тих понурих, скучних днів було їх одиноким занятєм кормити і ходити коло корови.

Корова стояла в теплї на соломі в стайни, котрої великі шпари були добре пообтикані мохом, і їла цїлий день солому і сїно. Кілько разів стара вступила на поріг стайнї, починала корова ричати і витягала голову зі страхом против вітру і снїгу, що нїс ся з надвору. А коли корова була сама, чути було нераз аж до хати, як она в самотї тревожно ричить, коли буря сильно холибала старою стайнею. Той рик був одинокий живий голос, який старі чули крім своїх власних і они зараз переривали роботу і наслухували, коли до них доносив ся той звук серед шуму бурі.

— Бідна худобина! — Ричить, бо скучно їй без людий — говорила стара.

І тїсно обгортаючись кожухом ішла обережно через снїжні замети аж до стайнї, ставала коло жолоба і починала до корови балакати.

Стара Зидерберґова оповідали їй довгі істориї, гладила єї по вимени і по білім знаку на чолї і корова розуміла, що она єї любила, бо терла писком по єї плечи і ричала за нею, коли она відходила.

Часом, коли Зидерберґ був в дуже добрім настрою, ішов разом з жінкою і тодї обоє старі ходили цїлими годинами по стайни і заєдно робили коло корови.

— То майже так як товариство — говорив нераз Зидерберґ, а они-ж не могли обійти ся нї без товариства нї без молока.

Що й їм самим може що лучити ся, о тім нїколи не гадали

Зидерберґ мав звиж шістьдесять лїт, жінка була майже о десять лїт старша. Але они жили довго з собою і навичка жити їм разом віддалила від них як і від других гадку о смерти, навіть тодї, коли прийшов час, що смерти треба було сподївати ся. — Стара була мала весела жіночка, хоч як була вікова; она була жива і цікава і все любила житє. Противно Зидерберґ був більше замкнений і задумчивий і хоч молодший був більше слабовитий, бо гостець, якого набавив ся на мори в човнї, коли вода і буря в осени і на весну дали ся єму добре в знаки, дуже єму докучав і цїлими днями держав его в ліжку, коли болї ставали надто прикрі.

— Я не лежала ще нї одного дня — говорила звичайно стара — хиба в злогах. Тепер же всї дїти давно вже повиростали і пішли в сьвіт. Але то кажу, що як раз положу ся до ліжка, то нїколи більше не встану, то чую!

Зидерберґ дуже богато читав в тім часї. З окулярами на носї і з біблїєю в згарованих руках сидїв в день при вікнї, в котре мело су-

чию материяльною і моральною, як також при відданю їй послідної посмертної прислуги з подиву гідною прислужностию і безкористовностию заяили ся так величним і сподїване наше переходячими похоронами, котра се проява правдиво щирого жалю була і буде для нас одиноким усмиренєм болю по так тяжкій утратї. За все то і за Ваші горячі слова потїхи шлемо Вам цїлим серцем спаси-Біг!

Мария Роттар з родиною.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 12 липня. Праса француска, анґлїйска і нїмецка обговорює симпатично телеґраму Є. Вел. Цїсаря до султана в справі мира з Грецією і приписує єму велику вагу уважаючи его за ознаку єдности всїх держав.

Хеб 12 липня. Вчера зібрала ся тут велика маса Нїмцїв на віче, котре, як звістно, старосто заказало. Посли під котрих проводом мало віче відбувати ся, запротестували против заказу а зібрані пішли відтак на баварску сторону і там відбули нараду.

Цельовец 12 липня. На вічу ухвалено резолюцию против розпоряджень язпкових.

Переписка зі всїми і для всїх.

Зар. шк. в Б.: Одержавши вже відповіди, можемо і Вам їх удїлити: Кокони купує у Відни J. Zamperini, Wien, VI. Bez. Wallgasse Nr. 40. Інформаций в справі шовківництва може Вам удїлити також K. k. Versuchsstation für Seidenzucht in Görz. Може Вас будуть також інтересувати книжки о шовківництві і о розмножуваню морвових дерев а то: Ueber die Zucht der Seidenraupen und die Pflege des Maulbeerbaumes von Bolle (цїна 90 кр.) і друга така сама і в тій самій цїнї von Brinckmeyr. — **С. Дан. в Рад.:** До заведеня ґр. Скарбка в Дроговижи принимають дїтий від 7 до 10 лїт житя. Першеньство мають круглі сироти, а відтак ті, котрим відумер батько. Коли при матери лишило ся кількоро сиріт, то чим більше їх, тим більша певність, що котресь з них буде приняте до заведеня. В поданю треба длятого подати число оставших ся сиріт, як обставину, заслугуючу на увзгляднене. Сироти приймають без ріжницї обряду і народности; дїтий, котрі мають родичів, хоч би ті були бідні, не приймають. Подане треба з кінцем року шкільного вносити до головного заряду фондаций ґр. Скарбка у Львові, будинок театральний, або коли-б пора була вже спізнена, як н. пр. тепер, коли вже головний заряд у Львові відослав подане дирекциї заведеня в Дроговижи до поставленя свого предложеня — до „Дирекциї заведеня ґр. Скарбка в Дроговижи". До подане треба долучити: 1) Метрику; 2) сьвідоцтво убожества, виставлене громадою; — 3) сьвідоцтво приналежности до громади; — 4) доказ смерти родителїв, взглядно батька або матери; — 5) сьвідоцтво щіпленої віспи. — **Ів. П. в Волк. ad Б.:** Вам треба було від разу віднести ся з просьбою до місцевого пан-отця а той би був Вам порадив, що треба зробити. Малолїтний мусить, коли хоче женити ся, подати просьбу до староства о позволенє, а староста розслїдивши відтак справу оречє, чи вільно женити ся, взглядно дасть позволенє. — Що-до служби войскової, то мати Ваша яко співопікунка може Вас реклямувати на тій основі, що на Вас спочиває цїле господарство. Впрочім удайте ся о пораду до дра Дорундяка, адвоката в Борщеві. — **Одинокий в Б.:** Річ така: Хто купує цїнні папери, все одно які би они не були, мусить на них знати ся і уміти ними орудувати, а тогди буде знати, що при таких паперах єсть певне ризико, але й буде умів звести то ризико до найменшого. Ми вже Вам казали, що Ваш льос державний з 1860 р. єсть папір зовсїм добрий і певний та що в почтовій касї ощадности знаходить ся в безпечнім схоку. Мимо того Ви боїте ся, а іменно боїте ся стратити кількадесять ринських. Що-ж Вам на то порадити? — Річ така: Ви купили один державний льос з 1860 номінальної вартости 500 зр. і заплатили за него 670 зр., отже Ви купили по курсї і длятого заплатили о 170 зр. більше. В сїй послїдній сумі єсть Ваше ризико, значить ся, Ви можете стратити 170 зр. і того іменно боїте ся. Того страху могли би Ви тепер легко позбути ся, а то ось як: льоси ті стоять тепер по курсї 730 і 733 зр. (хтоби хотїв продати дістане 730 зр., а хто би хотїв купити, мусить заплатити 733); коли-б Ви продали свій льос то взялиби за него о 60 зр. більше, як заплатили, отже відзискали би не лиш суму 170 зр., котру пустили на ризико, але ще й заробили би. Узискану тим способом суму 730 зр. можнаби умістити де в якій щадници от н. пр. в „Днїстрі", де дійстно дають 5 процент. В „Днїстрі" безпечно льокувати. Отже тим способом позбули би Ви ся страху; але з другої сторони стратили би знов надію на вигране якоїсь більшої суми. Длятого Вам би тепер розважити, що лїпше: чи заризикувати тих 170 зр., що Ви заплатили понад номінальну вартість льосу (по курсї) і задержати льос та чекати, чи що не виграєте, чи зречи ся надїї на можливість виграня і продати льос по теперішнім курсї а гроші улькувати на процент в якій щадници. Що маєте зробити — се вже Ваше дїло. — **М. Клим. в Жидачеві:** Випишіть всї числа і серії тих льосів та пришлїть нам а ми відтак дамо Вам знати, чи котрі вильосовані чи нї. Иншого способу на то нема. Як би ми хотїли друкувати спис всїх витягнених льосів, то цїла наша ґазета була би на то за мала. — **Цікавий в Ярославі:** 1) До семінариї духовної у Львові приймають лиш з матурою, хиба що специяльно увільнено би від того. — 2) Щоби бути принятим до колеґії в Римі, треба мати 15 рік житя і скінчену IV клясу ґімназ. (матуристи мають першеньство). Сьвященики вийшовші з колеґії мають ті самі права, що й краєві. — 4) Причиною червоного носа єсть то, що тонесенькі кровоносні жилочки, які окружають так звані товщеві бородавочки порозширяють ся над міру, а в наслїдок ямочки між ними в шкірі наповнять ся товщем або й материєю та порохом і зробить ся то, що звичайно називають „уграми" на лици і носї. В перших початках лиш ніс червонїє ся, але відтак грубіє, розрастає ся і дістає наростки, через що страшенно погано виглядає. Найскорше і найчастїйше дістають такі носи люди, що богато пють, а при тім спосіб їх житя єсть більше сидячий. Щоби уникнути сеї недуги треба уникати всего, що спонукує наплив крови до голови отже й до носа: уникати спеки і великої студени, не пити алькоголїчних напитків і взагалї уникати всего, що розпалює кров. В перших початках добре мити ніс водою Куммерфельда, котру треба купити в аптицї, або обмити лице і ніс на ніч водою і ґліцериновим милом, обтерти, а відтак помастити ніс за помочию пензлика сїрковою пастою (10 частий т. зв. сїркового молока, 50 частий лявендульового спірітусу і 1·5 частий ґлїцерини). Засхлу пасту треба на другий день змити і натерти мастю з 5 ґр. окису цинку (Zincum oxidatum) 50 ґр. кольдкрем, 1·5 ґр. ґлїцерини і 1 ґр .тинктури бензое. Впрочім найлїпше зарадити ся доктора. — 4) Ріст волося годї штучно прискорити, бо се зависить від цїлого орґанізму. Всї ліки на скорий ріст волося то лиш гумбуґ, просте обманьство. Треба лиш волосє добре плекати. Волосє на голові треба часто (раз на тиждень (змивати теплою водою і жовтком або двоуглекислою содою, підстригати раз на півтора або два місяцї і відчасу до часу, коли-б не мало натуральної товстости, мастити або чистою сьвіжою оливою, або мікдаловим олїєм. До чесаня добре єсть уживати щітки, рівночасно з гребенем (насамперед одною рукою гребенем а відтак зараз щіткою)

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

хим снїгом, або вечером перед малою лямпою нафтовою, скрученою як найбільше, аби вистало нафти і читав главу за главою, бурмотячи тихо слова і від часу до часу притакуючи головою, коли єму що сподобало ся.

Старій нїколи не читав, бо она о то не дбала а Зидерберґ не хотїв дїлити ся своїми поважними думками з своєю жінкою, бо она мало мала релїґійного чувства. Стіна знов гнївала ся заєдно, коли Зидерберґ чепів так цїлий день над книжкою. Она не чула нїколи охоти до того і тому нїколи того не робила: але уважала себе все за гіршу від него, коли замітила, яке враженє робить на него боже слово. Она вже знала, що не мала правдивої віри. То говорив їй Зидерберґ аж надто часто. Она відповідала вправдї все гнївно і казала, що єї віра так само добра як єго, але в своїм серци встидала ся і признавала, що він говорить правду. Але в послїдних часах все змовчувала єму, аби єго не дразнити, бо бояла ся єго гнїву, а до того хотїла найрадше уникати сварки між чотирма стїнами.

Послїдна буря тревала девять днїв. Треба було добре напрацювати ся, щоби добити ся до кирницї і принести води, тяжко було нарубати дров і внести до хати, а й до стайнї зайти і погодувати корову не було легко, так само як принести молоко зі стайнї до хати. До тогож треба було кождого дня відгорнути снїг від хати, аби єї цїлком не присипало.

Цїлими тижднями сидїли обоє старі замкнені. Мимо одностайности днїв зійшов час скоро і нї одно з них не могло пійміти, що були так довго присипані снїгом. А однако деякі години були так безконечно скучні і довгі, що обоїх старих аж страх здіймав в тій далекій засипаній снїгом хатинцї.

Одного вечера вийшли дрова, скорше нїж надїяли. Лямпи не сьміли надто часто засьвічувати. Они щадили нафти, немов би сьвітло лямпи було такою приємностию, на яку они лиш рідко можуть собі позволити. Не було ради і Зидерберґ мусїв вийти в заверуху і пітьму на двір, аби внести дров.

Він довго бавив ся і Стіна почала бояти ся в хатї, де вже було темно. Кілька угликів ярило ся ще в кутику печи, але впрочім була в хатї пітьма. Лиш вікна було видко, бо они були засипані снїгом і зловіщо блищали в пітьмі. Старій здавало ся, що вже минула година і она почала дивувати ся, де Зидерберґ так довго сидить. — „Чей же єму нїчого не стало ся?" — гадала стара, она бояла ся як дитина, що єї замкнено в темній хатї. Зі страху почала лепетати молитви без звязи і без думки в тревозї перед тим невидимим ворогом, що здавалось чатував на неї в кождім кутї. Не хотїла відчинити дверий і сьвітити. Коли би Зидерберґ то побачив, то лиш розгнївавсь би. Але страх не покидав єї, єї уява більшала, перед нею виринали страшні привиди і в найбільшій тревозї висунула ся на двір, зачинила за собою двері і стала на ґанку. На ній була лиш тонка вовняна юбка, а на ногах деревляні черевики. Вітер обдав єї страшним морозом, а снїг топив ся їй на черевиках і ногах, так що була цїла мокра. Але она того не чула. Стояла тихо притискаючи до себе тісно юбку і старала ся ґлядїти крізь снїг, що плахтою сипав ся на неї.

То було неможливе. Она не бачила нїчого, навіть руки перед очима, лише снїг і снїг, що чим раз грубшою верствою залягав ґанок.

(Дальше буде.)

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.